

Aktionsplan för immaterialrättsbrott år 2010

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

1. Inledning

Den 1 januari 2008 inrättade Åklagarmyndigheten två specialistbefattningar för bekämpningen av immaterialrättsbrottslighet (åklagare). Åklagarna har nationell behörighet och handlägger samtliga immaterialrättsbrott i Sverige. De handlägger även grov organiserad immaterialrättsbrottslighet med internationell anknytning. Åklagarna tillhör organisatoriskt Internationella åklagarkammaren Stockholm (IÅK) och arbetar under beteckningen *Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott (NGI)*. Åklagarna vid NGI handlägger enbart ärenden om immaterialrättsbrott. Placeringen vid den Internationella åklagarkammaren Stockholm ger förutsättningar att ytterligare utveckla verksamheten och ge ökat stöd i bland annat bildande av externa nätverk och hantering av internationella frågor.

Genom de åtgärder som presenterats i aktionsplanen ska arbetet organiseras på ett sådant sätt att åtgärder kan vidtas för att kunna få en god omvärldsbevakning och en samlad bild av brottsligheten i syfte att rätt åtgärder ska kunna sättas in snabbt, att få till stånd väl fungerande samverkan med rättighetsinnehavare, att öka lagföringen och kunna återföra utbyte av brott samt att kunna utveckla det internationella samarbetet. I planen anges också hur erfarenheter från det operativa arbetet återförs genom kunskaps- och metodutveckling.

Planen är framtagen i samråd med åklagarna vid Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott och kommer under 2010 att utgöra en ram för planeringen av arbetet vid gruppen.

2. Målsättning

Åklagarmyndigheten ska genom de åtgärder som presenterats i aktionsplanen åstadkomma snabbare, effektivare och rättssäkrare utredningar samt öka lagföringen. Kompetensen hos polisen och åklagarna ska förbättras. Vidare ska informations- och erfarenhetsutbytet mellan myndigheter och privata organ effektiviseras. Målsättningen är också att minska genomströmningstiderna, förbättra lagföringen samt öka enhetligheten i åklagarnas bedömningar på området.

Vidare är målsättningen att sprida information om och skapa förståelse för vår verksamhet, framför allt i syfte att minska brottsligheten.

Ett annat mål är att få fram och utveckla rättspraxis på området för att klargöra hur det immaterialrättsliga regelverket ska tolkas i straffrättsligt hänseende. Härigenom bör även eventuella brister i lagstiftningen kunna identifieras.

3. Samverkan med polisen förstärks

Den 1 januari 2010 inrättade Polisen en tjänst vid länskriminalpolisen i Stockholm med nationellt ansvar för den polisiära samordningen av immaterialrättsbrotten (samordnaren). Vid framtagandet av denna aktionsplan har samråd skett med Polisen via samordnaren.

Under första halvåret 2010 kommer Polisen att skapa tre utredningsgrupper om vardera tre utredare med nationellt ansvar för utredning av immaterialrättsbrotten (utredarna). Utredningsgrupperna kommer att placeras i Stockholm, Göteborg och Malmö. Utredarna ska ha nationell behörighet men fördelning av ärenden ska i första hand ske geografiskt. Utredningar som rör flera geografiska områden (t.ex. datornätverk) ska dock i första hand handläggas av en utredningsgrupp.

4. Presentation

I februari 2010 har Åklagarmyndigheten och Polisen tillsammans presenterat den nya organisationen som en nationell satsning mot immaterialrättsbrottsligheten. Presentationen har skett genom ett gemensamt pressmeddelande. Åklagarna och den nationella samordnaren ska fortlopande medverka i mediala sammanhang och informera allmänheten om verksamheten.

5. En effektivare handläggning 2010

En effektiv handläggning består bl.a. i att få en samlad bild av brottsligheten så att rätt åtgärder i rätt tid kan vidtas. En annan förutsättning är att få en omvärldsbevakning. Detta kan bl.a. ske genom att inhämta rättighetsinnehavares syn på och tankar kring brottsligheten. I en effektiv handläggning ligger också att återföra utbyte av brott och utveckla det internationella samarbetet. Erfarenheter av det operativa arbetet måste återföras genom kunskaps- och metodutveckling.

En samlad bild av brottsligheten

För att kunna få en samlad bild av brottsligheten ska samtliga anmälningar avseende immaterialrättsbrott hanteras initialt av samordnaren. I de fall då ärendet är sådant att vissa initiala utredningsåtgärder bör ske skyndsamt – t.ex. när abonnentuppgifter ska inhämtas eller bevisning på Internet säkras – underrättar samordnaren omedelbart någon av åklagarna och överlämnar ett underlag för beslut om att inleda förundersökning. Samordnaren bistår utredningsgrupperna med metod- och IT-stöd samt stödjer lokala IT-forensiker i deras arbete. Samordnaren koordinerar också internationella utredningar och utredningar som involverar flera utredningsgrupper.

Behovsinventering för ett effektivare arbete

Under året bör en hearing anordnas i NGI:s regi. Till hearingen bör rättighetshavarnas företrädare och intresseorganisationer inbjudas¹. Vid hearingen bör respektive medverkande presentera sin verksamhet samt redogöra för sina åtgärder vid och erfarenheter av bekämpning av immaterialrättsbrottslighet. Syftet med hearingen är att utreda vilka behov och förväntningar de medverkande har samt skapa förutsättningar för ett effektivare samarbete. Om det finns behov av det bör en sådan hearing kunna hållas årligen.

---

¹ Som exempel kan nämnas IFPI, Svenska Antipiratbyrån, Svenska Förläggareföreningen, MDTs, BSA, STOP, advokatbyråer.

Nationellt nätverk

NGI och samordnaren arrangerar under första året ett möte med de myndigheter som i sin verksamhet kommer i kontakt med immaterialrättsbrottslighet. Vid mötet bör förslagsvis bland andra Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Patent- och registreringsverket, Bolagsverket, Tullverket, Läkemedelsverket samt Justitiedepartementet vara representerade. Vid mötet bör myndigheterna presentera sina erfarenheter av och synpunkter på hantering av immaterialrättsbrottslighet samt lämna förslag på hur samarbetet med övriga myndigheter med anledning av sådan brottslighet kan förbättras. Frågor som särskilt bör diskuteras är informationsutbyte, snabbare kontaktvägar och möjlighet till utökad samarbete och gemensamma insatser. Detta möte bör utgöra startpunkten för ett nationellt nätverk mot immaterialrättsbrott, som förenklar och förbättrar informations- och erfarenhetsutbytet myndigheterna emellan och effektiviserar utredning och bekämpning av immaterialrättsbrott.

Kontakter med rättighetsinnehavare

NGI ska aktivt verka för att öka medvetenheten om den nya åklagar- och polisorganisationen hos enskilda rättighetsinnehavare, t.ex. enskilda designers, konstnärer och uppfinnare.

Inventering av kontaktytor i övrigt

NGI bör undersöka vilka nationella och internationella organ och forum som är intressenter och utveckla kontakten med dessa. Syftet ska vara att vid behov dels bilda nätverk, dels ta plats i befintliga nätverk samt även sprida kunskap om NGI:s existens och funktion som nationellt organ för bekämpning av immaterialrättsbrott.

Återförande av brottsutbyte

Återföring av utbytet från de som begår immaterialrättsbrott ska tas tillvara fullt ut. Det finns goda möjligheter att öka effektiviteten på området. Återförande av brottsligt utbyte ska utvecklas i samverkan med andra myndigheter och organisationer. Som ett särskilt stöd för det operativa arbetet kommer ekorevisorer att anställas för att arbeta med brottsutbytesfrågor i direkt anslutning till förundersökningen.

Internationella frågor

Utgångspunkten ska vara att brott ska bekämpas i alla led och att NGI ska verka för att lagföring sker i alla berörda länder. NGI bör ta initiativ för att undersöka hur immaterialrättsbrott bekämpas i andra länder. NGI ska sträva efter både en kunskapsöverföring till NGI från andra länders myndigheter och att dela med sig av kunskaper, metoder m.m. på området. Detta bör ske genom deltagande i internationella konferenser, studieresor till andra länder och mottagande av utländska delegationer. Möjligheterna till att arbeta i gemensamma utredningsgrupper över nationsgränser ska tas tillvara liksom de möjligheter som arbetet genom Eurojust ger.

Kunskaps- och metodutveckling

NGI bör regelbundet dokumentera och utvärdera dels de utredningsmetoder som används, dels den rättspraxis som utvecklas.

NGI, samordnaren och utredarna bör utreda möjligheterna att ta fram resurser och metoder att på eget initiativ utreda och säkra bevis om omfattande upphovsrättsintrång som sker via Internet när detta är påkallat från allmän synpunkt.

Utredningsgrupperna, samordnaren och åklagarna ska utveckla ett nära samarbete samt ha regelbundna möten och tillfällen för metodutveckling och utbildning. Syftet med detta är att utbyta erfarenheter samt utveckla effektiva arbetsmetoder.

Utredarna bör delta i polishögskolans utbildning i immaterialrättsbrottslighet. Även åklagarna och samordnaren ska medverka i planeringen av utbildningen samt även delta och föreläsa vid densamma. I samråd med Polisen och Polishögskolan bör även vidareutbildning anordnas.

6. Uppföljning

För att underlätta uppföljningen bör immaterialrättsbrotten ges särskilda brottskoder som tas fram av Brottsförebyggande rådet. NGI har lämnat synpunkter i denna process.

Åklagarmyndighetens och Polisens verksamhet inom bekämpningen av immaterialrättsbrottslighet bör följas upp i ett första steg den 1 oktober 2010. Vid denna tidpunkt bör en analys av vidtagna åtgärder redovisas.

I slutet av 2010 ska en rapport avseende verksamhetsåret tas fram. Rapporten ska sammanfatta de åtgärder som myndigheterna vidtagit under året samt utvärdera vilken effekt dessa haft. Rapporten bör även innehålla statistiska uppgifter såsom antal inkomna anmälningar, nedläggningsbeslut och åtalsbeslut samt en analys i syfte att identifiera eventuella organisatoriska och/eller metodologiska orsaker för brister i arbetet. Rapporten bör också identifiera eventuella behov av ändrad lagstiftning på området. Slutligen kommer rapporten innehålla en bedömning om tillgängliga resurser hos Åklagarmyndigheten och Polisen är tillräckliga och om de används effektivt.